

Ommetje Coehoorn

1 Nederasselt

Het dorp Nederasselt kent een bewoningsgeschiedenis die teruggaat tot in de Romeinse tijd. Door de vele overstromingen van de Maas leek het gebied lange tijd niet geschikt voor bewoning. De eerste vondsten die gedaan zijn van voorwerpen na de Romeinse tijd stammen dan ook pas uit de negende eeuw. Het fraaie Nederlands Hervormd kerkje met kosterswoning uit 1804 is een mooie blikvanger.

2 De Maas en de John S. Thompson Brug

Een pad langs een essenbos leidt naar de oever van de Maas. Het levert een goed zicht op de oude vestingstad Grave, het sluiscomplex en de John S. Thompsonbrug (vanaf 1929 korte tijd de langste voetbrug van Europa). De Maas, duizenden jaren lang al vormgever van het gebied, is in de vorige eeuw getemd door sluisen, kanalisatie en versterkte oevers. De rivier krijgt tegenwoordig weer iets van haar dynamiek terug door meer stroomruimte en recent gerealiseerde natuurvriendelijke oevers.

3 Kroonwerk de Coehoorn

In eerste aanleg (vanaf 1586) bevond zich hier het lunet de Verloren Kost. De vestingbouwkundige Menno van Coehoorn bouwde er vanaf 1699 drie bastions ter verdediging van het rivierfront van vesting Grave. Toen in 1874 Grave als vestingstad werd opgeheven verloor het kroonwerk aan de overzijde van de Maas zijn functie en werd gesloopt. Onder het weiland aan de rivierzijde liggen nog de stenen fundamenten. Het Schansstraatje is een overblijfsel van een verdeckte, lager gelegen weg langs het bastion. De ligging van de puntvormige aarden wallen is geaccentueerd met heggen.

4 Natuurgebied de Coehoorn

Dit natuurgebiedje van tien hectare is in 2011 ontstaan na het afgraven van een dunne laag keramische klei. Het grasland wordt licht begraaasd door koeien. Zodra het gaat schemeren is dit gebied het domein van de das. Met een grote plas, poelen, heggen en wilgenstruweel is het terrein ook een ideale plek voor water- en struweelvogels. Het

Ommetje Coehoorn

natuurterrein wordt omzoomd door in het voorjaar bloeiende sleedoorn- en meidoornheggen.

5 De vlechtheg

Al eeuwenlang maakten boeren van heggen een voor vee en wild ondoordringbare afscheiding. Ze deden dat door de heggen te vlechten. Ruim honderd jaar geleden werd het prikkeldraad uitgevonden en verdween de heggen-vlechter van het toneel. Een gevlochten heg is echter mooier, ondoordringbaar en een paradijs voor vogels en veel andere dieren. Deze meidoornheg is in 2010 gevlochten onder begeleiding van het gilde van Nederlandse heggenvlechters.

6 Het agrarisch cultuurlandschap

De vruchtbare rivierklei in de uiterwaarden is goede landbouwgrond. Vroeger vormden de uiterwaarden een groot weide- en hooiland. De oude, dikke meidoornstruiken langs de Kleefseveerstraat zijn restanten van de heggen die rond de graslanden lagen. Met de ruilverkaveling in de jaren '70 zijn percelen vergroot, heggen verwijderd en andere aangeplant. Het Maasheggengebied is thans een mozaïek van akkers omzoomd door lage en hoge heggen.

7 De dassenburcht

In de uiterwaarden liggen twee grote kunstmatige dassenburchten. Ze zijn opgeworpen als compensatie voor in de ruilverkaveling verdwenen burchten. De dassen hebben enorme gangenstelsels in de burcht gegraven, en lopen bovengronds graag in de dekking van een heg of houtwal. Het netwerk van meidoornheggen achter de dassenburcht is gevlochten.

8 De Maasmolen en natuurgebied Kadans

De Maasmolen is in 1741 gebouwd en verving toen een oudere molen die bij een dijkdoorbraak werd weggespoeld. De molen werd gebruikt voor het malen van graan en is op aanvraag te bezoeken. De molen ligt in het natuurgebied Kadans, een rijk maar kwetsbaar gebied dat deels publiekelijk toegankelijk is.

Het **Ommetje Coehoorn** is een wandeling door het Maasheggenlandschap bij het dorpje Nederasselt. Een wandeling door akkerland met prachtige (gevlochten) heggen, natuurgebied, poelen, de restanten van een oud vestingwerk én de Maas.

Het **Maasheggenproject** van de gemeente Heumen is tot stand gekomen in overleg met o.a. Staatsbosbeheer. De Stichting Heg-en-Landschap heeft als uitvoerder van dit project van 2009 tot 2011 heggen en andere landschapselementen hersteld en een duurzaam beheer ingezet.

De route is niet gemarkeerd en is het best aan te vangen vanaf de parkeergelegenheid bij het sluiscomplex. Blijft u op paden en wegen. Dassenburchten en natuurgebied mogen niet betreden worden. Wandelt u met hond, laat deze dan niet op de dassenburcht of in akkers, weiden of natuurgebied vrij rondlopen.

Uitgave Gemeente Heumen
Wandeling Stichting Heg-en-Landschap
Vormgeving Studio Gerton Hermers, Heumen

Meer informatie:

- www.hegenlandschap.nl
- www.natuurstichtingkadans.nl
- www.mennovancoehoorn.nl
- www.burgers-buitenlui.nl
- www.johannahof.nl (ook VVV-agentschap)

Ommetje Coehoorn

4,5 km / 6,5 km

Wandelen door
het Maasheggen-
landschap bij
Nederasselt

2011